

Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. MAYER OSZKÁR.**

V. Évfolyam.

Ujvidék, 1914. január 15. csütörtök

5. szám.

A sajtójavaslat vitája.

Hétfőn folyó hó 12 én újból megkezdődött a képviselőházban a sajtójavaslat vitája, újat legalább a vita általános részében már nem mondhat senki, minden álláspont ismertetve és előadva van, de azért a vita tovább tart.

Feltesleges volna újra sorakoztatni az érveket ez új sajtótörvény szükségessége mellett, de talán nem egészen felesleges rámutatni, hogy mennyire célszerű, hogy a javaslatból minél előbb törvény legyen.

A sajtóviszonyok szabályozása már olyan közszükséglet, melynek hiányát már régen éri a közvélemény, mert amíg egyrészt senkinek sincs szabaddékában elvitatni a gondolatok szabad terjeszthetőségének lehetőségét, másrésztől kétségtelen, hogy ez a gondolatközlés csak olyan lehet, mely sem az állam törvényes rendjét, sem a mindenkinek egyaránt drága magánbecsületet nem érinti. Éppen ez utóbbi az, mely bennünket vidéki sajtót elsősorban érdekel. Eddig, habár a büntető megtorlás utja nem is volt elzárva, az eljárás lassúsága és a szokásos hosszas rendszer mellett alig juthatott elégtételhez az, aki sajtó útján, tehát nyilvánosan becsületében alaptalanul és méltatlanul lett megurcolva, sőt a közérdek címén nyert bizonyítás a sértetből vádlottat csinált, a kinek be kellett érnie, azon esetleges évek után jutott elégtétellel, mely kisebb pénzbüntetésben, vagy a büntetéses tleges felfüggesztésével kapcsolatos szabadságvesztés büntetésében a vádlottnak részére jutott; a helyreigazító közlemény kiadása tisztára az illető sajtóorganumra volt bízva, s így sértett még a legtisztább és esetleg spontán bizonyítható a közleménnyel ellentétes tényállás közölhetőségének megakadályozásában nem juthatott nyomban elégtételhez, holott ha valahol itt áll,

hogy his dat, qui cito dat — vagyis kétszeresen ad, aki azonnal ad. Nem kell rámutatni, hogy milyen fontos horderejű kérdés az, hogy a nyilvánosan megurcolt egyénnek azonnal alkalma van a váddal szembe szállni és ugyanazon közönség előtt nyilatkozni, amelynek részére az őt megurcoló közlemény iratott; ez sokszor fontosabb és életbevágóbb, mint esetleg évek múltán a közlemény szerzőjének enyhe büntetése.

A helyreigazítási kényszer minden modern sajtójogban benne van, sőt még sokkal nagyobb terjedelemben van annak helye egyik másik sajtójogban, mint az új javaslatban. A helyreigazítási kényszer szükségessége ellen nem is lehet bármely érveket sorakoztatni.

A sajtójogi büntető eljárás egyszerűsítése és gyakorlása nem kevésbé fontos mint a helyreigazítási kényszer, mert az bő elégtételt a sajtóvétségek eseteiben annál tökéletesebb, minél gyorsabban következik be. Itt igazán már nem annyira a büntetés mérvé, nagyságja játszik olyan szerepet, mint a gyorsaság. A mai gyorsan haladó korban, amikor az események rohanóval követték egymást, még a közelmúlt és pláne keveseket — vagy csak egy bizonyos kört, vagy egyént érdeklő események nagyon gyorsan elmerülnek a feledés homályába, arról nem is szólva, hogy az eljárás lassúsága mellett tvoltaképpen a sértett volt büntetve — bármilyen utólagos és büntető elégtételben is része volt, mert évekig magán kellett hordani a nyilvános megurcoltatás természetes mellékhatását képező meggyanúsítást, amit már nem expálhatott a terhelt ennek évek múltán elkövetkezett büntetése.

Már ez a két lényeges újítás annyira magán hordja a szükségesség sőt a sürgős szükségesség bélyegét, hogy valóban kár minden napert, mely a sajtójavaslat mielőbbi törvényerőre emelkedését késlelteti.

Ami még nincsen.

XVII.

A városok szociálpolitikájában fontos szerepet játszik a lakáskérdés. Ebben a tekintetben mindenhol óriási ferdeségeket találunk. Az otosó és jó lakások ma már oly ritkák, mint a fehér hollók. Pedig minden ember oda törekszik, hogy magának és családjának kellemes otthonot teremtsen. S erre csak úgy tehetünk szert, ha saját házról gondoskodunk. Ily célból tettem én is körutat a városban, hogy az eladó telkek fölött szemlét tartsak. Az egyik helyen különös tapasztalokra jutottam.

A szoban forgó eladó telek területe 950 négyzetűgöl, vagyis valamivel több egy fél katasztrális holdnál. Ha ez a terület szántóföld volna, a várostól 15—20 kilométernyire, talán 400 K-t megérne. De mivel majdnem a város közepén van, tulajdonosa 90,000 K-t kér érte.

Ime, az építésre nagyon alkalmas terület, hol több száz ember találna alkalmas otthonot, de tulajdonosa, akinek nincs kedve vagy pénze sincs építésre, fizeti a csekély névelges adót és vár az eladással. Vár addig, míg 90,000 koronát nem kap érte.

Vajjon miért van ennek a földnek ily óriási ára? Ötven év előtt valószínűleg senki sem adott volna érte 200 koronát. A tulajdonosok azóta egy fiztyinget sem fektettek be. Ha ma Ujvidék nem volna a mostani helyen, a telek nem érne egy századrészt annak, amit érte mostani tulajdonosa kér. *Világos tehát, hogy mostani értékét az egész város lakossága állította elő.* Amint a város fejlődött, úgy nőtt a telek értéke. Mire a közelben épült ház, minden új iskola, üzlet, műhely . . . a telek értékét növelte. A kövezet, a villanyvilágítás, az aszfaltburkolat, a rendőrség szervezése, ami a város lakosságától oly terhes áldozatot kíván, mind emelte a kérdéses telek értékét.

Ha holnap valami csoda folytán megsemmisülne a villanyvilágítás, az aszfalt, vagy nem volna rendőrség, a telek értéke azonnal jelentékenyen csökkenne. Ha Ujvidék lakossága holnap 10 kilométerrel északra költöznék, az egész telek értékének 99/100 része eltűnnék.

Miután ezt az egész értéket a város lakossága teremtetten, teljes joggal

JÉGPÁLYA Erzsébet-tér 4. egész nap nyitva!

kívánható, hogy a városnak legyen joga az az értéket kellő módon megadóztatni.

Nem furcsa-e, hogy aki házat épít, üzletet vagy műhelyt nyit, tehát másoknak munkaalkalmat nyújt, azt az állam súlyos adóval sújtja, aki ellenben telkét spekuláció céljából használatlanul hagyja, tehát másokat akadályoz abban, hogy megélhetést találjanak, annak majdnem teljes adómentességet biztosít. Minél jobban használja ki valaki, vagyis minél több embernek nyújt munkaalkalmat, annál szigorubbann bünteti az állam adóval, ellenben minél inkább hagyja valaki paragon telkét, annál inkább jutalmazza az állam.

Ha valaki fölgyújt egy házat, egyszer büntetik meg, ha ellenben épít valaki házat, azt adó alakjában minden évben újabb megbüntetik. Ámde, ha az adó súlyos része elsősorban a telekspekulációt terhelné, ha a kérdéses telekre — s ilyen van a városban akárhány — idejekorán vetettek volna ki annyi adót, amennyivel annak értéke növekedett, ma ezen telek helyén már régén szász meg száz ember lakhatnék. *Ha az üres telekre megfelelő adó volna kivéve, gazdája nem sokáig hagyhatná üresen.* Kénytelen volna vagy beépíteni vagy másnak eladni, aki beépítené. Vesszük be az üres telekeket s egy csapásra segítünk a lakásminériának.

F—

A törvényszéki bírák ügybeosztása.

Az 1914. évben az ujvidéki törvényszéknek a bírák ügybeosztása a következő:

Csarsch Dezső, kir. törvényszéki elnök, a büntető felebezési, főtárgyalási, a váditanács, a fegyelmi tanács és az esküdtbíró elnöke. *Dr. Kállay Béla*, kir. táblai bíró, helyettesíti az elnököt, a közpolgári stb. tanács elnöke, a közpolgári, kereskedelmi és urbéri perek előadója. *Dr. Ernst Ödön*, kir. törvényszéki bíró, a munkásbiztosítási választott bíróság elnöke. A büntető felebezési tanács rendes tagja s az összes büntető ügyek előadója. Központi vizsgálóbíró. *Juhász Jenő*, kir. törv. bíró, a fiatakorúak bírója és a váditanács ügyek előadója. *Szabó Imre*, kir. törv. bíró, a polgári felebezési, a váditanács és a büntető felebezési tanács helyettes elnöke. A felbbezési tanács rendes tagja. Szerkeszti a polgári felebezési tanács szóbeli tárgyalásai alapján hozott ítéletek egyharmad részét, valamint a tanács D. és E. ítéleteit. *Vékey Zoltán*, kir. törv. bíró, a munkásbiztosítási választott bíróság helyettes elnöke. A közpolgári stb. tanács rendes, a polgári felebezési és a büntető főtárgyalási tanácsok valamint az esküdtbíró kiségitő tagja. A váloperek, az összes penrekülvil ügyek, a gondnokság alá helyezi ügyek, a cégügyek és az ügyvédi panaszok előadója. A központi vizsgálóbíró helyettese. *Dr. Korény-Scheck Vilmos*, kir. törv. albíró, a közpolgári stb. és a polgári felebezési tanács rendes tagja. A váltó- és a csőd-ügyek előadója. *Molnár István*, kir. törv. bíró, a közpolgári stb. tanács helyettes

elnöke s a tanács rendes valamint a polgári felebezési tanács kiségitő tagja. A közpolgári, kereskedelmi és urbéri perek előadója. *Dr. Zoltán Sándor*, kir. törv. bíró, a közpolgári tanács rendes, a polgári felebezési tanács kiségitő tagja. A közpolgári, kereskedelmi és urbéri perek előadója. *Sántha Armin*, kir. törv. bíró, a váditanács, a büntető főtárgyalási tanács és az esküdtbíró rendes, a büntető felebezési tanács kiségitő tagja. Szerkeszti a büntető főtárgyalási és esküdtbírósi ítétek és határozatok kétharmad részét. *Jurkovics Othmár*, kir. törv. bíró, a polgári felebezési tanács elnöke. Szerkeszti ezen tanács szóbeli tárgyalásai alapján hozott ítéletek kétharmad részét. *Dr. Fischer Frigyes*, kir. törv. bíró, a büntető főtárgyalási tanács és az esküdtbíró helyettes elnöke. A közpolgári stb. tanács rendes tagja. *Polgár Mihály*, kir. törv. bíró, a büntető főtárgyalási tanács és esküdtbíró rendes és a váditanács kiségitő tagja. Szerkeszti a büntető főtárgyalási és esküdtbírósi ítéletek és határozatok egyharmad részét. Telekkönyvi bíró.

Az „Ujvidéki Lloyd“ előadásai.

Az „UJVIDÉKI LLOYD“ által rendezett s a balkánfélsziget gazdasági viszonyait ismertetni előző előadásorozat most vasárnap vette kezdetét. Szépszámu közönség gyűlt egybe az „Apollo“ mozgószínházban, hogy meghallgassa Dr. Balákányi Kálmánna k, a magyar-bosnyák hercegovinai gazdasági központ igazgatójának előadását „Bosznáról és Hercegovináról és azok gazdasági jelentőségéről“.

A közönség sorában láttuk Ujvidék intelligenciájának színe-zavát, mely feszült figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta a rendkívül vonzó módon tartott és vetített képekkel kísért előadást. Az előadó legelső sorában is utalt az annektal törtományoknak városunkkal való ethnographiai hasonlóságára, azután főbb vonásaiban változa és statisztikai adatokkal megvilágította e tartományok kereskedelmi forgalmának, a behozatának és kivitelnek fejlődését és jelenlegi állapotát. Lelkes szavakban hívta fel Ujvidék kereskedőit, hogy használják ki a kedvező földrajzi fekvésnél fogva nekik önként kínálkozó előnyöket és azt a sympathiát, melyet a bosnyák nép az ethnographiai hasonlóság következtében Délmagyarországra iránt érez s igyekezzenek magukhoz ragadni Bosznia és Hercegovina kereskedelmének közvetítésében és lebonyolításában a vezető szerepet.

Majd e tartományok legfontosabb két gazdasági kérdését, az agrár- és vasutkésrdést fejtegette. Mindkettőnek változa a múltját és történeti fejlődését, azután kimerítően ismertette a részben már megoldott, részben pedig csak tervezett törvényalkotásokat, melyekkel e két kérdés megoldást fog nyerni.

Közben vetített képekben bemutatta Bosznia és Hercegovina igazán gyönyörű tájképeit, városait, népeit, ezek viselkedését, szokásait és életmódjait. Minden

képhez érdekes megjegyzést, minden jelenethez vonzó magyarázatot fűzött s így élvezendő élvezetet nyújtott a közönségnek, mely őt előadás befejeztével lelkes óváciában részesítette.

Az előadást Frank Gyula az „Ujvidéki Lloyd“ titkárának üdvözöl szavai vezették be s ugyanő mondott lendületes szavakban köszönetet is az előadónak.

Egy ismeretlen betörő.

Kellemetlen meglepetés érte *dr. Freund Ede* ujvidéki ügyvédet és családját. Péntekről szombatra virradó éjjel, Erzsébet téren levő lakásukban, mikor este hazatértek, egy ismeretlen férfi találtak, aki észrevéve azonnal megugrott, a nyitott ajtókon át az udvarra futott, majd átvette magát az alacsony kerítésre a szomszédos osztrák-magyar bank pulota udvarába, a honnan azután ugy elúnt, hogy azóta teljesen nyoma veszett. Az ismeretlen a cseléd látna meg először, akit *dr. Freundné* a szalonba küldött, a cseléd a szalonban zörgést hallván azt hitte, hogy a házi-macska tartozdik ott, a macskát néven is szólította, mire az ismeretlen, aki nyilván lopási szándékkal tartozdik ott, félrelépve a cselédet, egy tárgyat felragadva futott ki az udvarra és menekült a már fentebb ismertett módon. Az ismeretlennek ugy látszik nem volt ideje a szalonban levő értékeket összeszedni, s csak egy tetszőlős külsejű dobost vitt magával, mely azonban nem értéket, hanem egy szokásos házi orvosságot tartalmazott.

A rendőrség megindította a nyomozást, a detektívek is kutának a rejtélyes ismeretlen után, de annak eddig semmi nyoma. Az eset mindenesetre intő példa, hogy különösen esti órákban tanácsos a lakásokat zárva tartani, mert ha már ilyen forgalmak helyen is történhetnek lopási vagy betörési kísérletek, akkor mennyivel inkább ki vannak annak téve a mellékutak lakói.

Cigányok automobilutazása.

Egyik szomszédos községben lakodalom volt. Wagner cigány táviratot kapott az örömapától, hogy 4—5 emberrel a zombori vonattal jöjjen ki a lakodalmas házhoz. A távirat oly időben érkezett, hogy a cigányok a vonatot nem érthettek el; mit tesz ilyenkor egy praktikus zenész, Truppel Béla hangszerkereskedő újan kitaláltonál a községbe, hogy tulajdonképen milyen alkalmatosságról is van szó. Megjött az információ, hogy lakodalom van a községben. A lakodalom hallatára a zenész-társaság felkerekedett, ott fogadták, s ezzel az egészen modern közlekedési járművel kiribogott a községbe. Az egy órai uton a falvak jámbor földművelő népe kalapemeléssel, hódoló tisztelettel üdvözölte a társaságot, meglévné győződve, hogy a tekintetes vármegye szánta rá magát, hogy autón járja be a községeket közvetlen tapasztalat után meggyőződést szerzandó a megyei utak jók tartásáról. A társaság mintegy félórával a vonatra a községbe érkezése után megérkezett, a lakodalmas ház előtt az autóról leszállott és vidám zeneszóval kellemesített a lakodalmas házba, hol azonban beléptelen meglepetés érte őket; az örömapa hallani sem akart rólok, mert nem jöttek vonaton; s autósófor azonban élénken érdeklődni kezdett a viteldi irányában, mire a násznap a helyzet magaslátára emelkedett és nemzeti közadakozás után összegyűjtötte az autó 40 korona

vitelidjät, melyet a söfőrnek nyomban át is adott, aki azután még gyorsabb iramban mint ahogy érkezett visszavaghatott Ujvidékre ott hagyva a cigányokat az érték éppen nem lekésedő örömapa házáknál. A cigányok — vonatjuk nem lévén csak hajnalban — érkezése d. u. 5 óra után történt, hajnalig az állomás vártermében elmélkedtek a szomorú eset felett, pénzök nem lévén, egyik hegedű zalogba csapták valakinél s az így szerzett pénzen vonaton visszajöttek Ujvidékre. Ez a bonyadalmis és szomorú tényállás volt ama keresetki jogalapja, melyet a napokban tárgyalat az ujvidéki kir. törvényszék felekezési bírósága; a bíróság azon a nözetben volt, hogy a cigányoknak az a fél órai késés, melylyel érkeztek terükre nem róható, az autón való érkezésüket a körülmények indokolták tették, s 200 koronára igényelt kárukat, tekintve, hogy a söfőri a lakodalmas vendégség kifizette, 40 koronában megállapította.

Munkásbalesetekről.

Az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár nagyszabású reformtervei közt a munkáegészségügyi és munkásbiztosító pénztári szociálpolitikai előadások tartását is felvette és ezekenk sikere érdekében megkereste a „DMKE” ujvidéki fiókját, hogy ilyen előadások rendezését vegye fel s már folyamatban levő előadás sorozatába. A „DMKE” érdemes elnöke dr. József Sándor kir. törvényszéki bíró a „DMKE” vezetőségével készséggel vállalkozott arra, hogy az ujvidéki kerületi munkásbiztosító pénztár megkeresésének eleget tegyen. A „DMKE” az ujvidéki munkásbiztosító pénztárral és az ujvidéki munkásszervezetekkel, mint kulturszervekkel karöltve folyó évi január hó 18-án tartja meg első ilyen tanulás, közérdekű és közhasznú munkáegészségügyi felolvasást, amikor is sikerült dr. Áhán Dezső urat, az Országos Munkásbiztosító Pénztár főosztály meggyernyi arra, hogy Ujvidéken e hó 18-án d. u. fél 3 órakor a polgári fiúskola fűtött tornatermében „Az ipari betegségéről és a munkásbalesetéről” vetített képekkel tarkított felolvasást tartson, mely felolvasással dr. Áhán tibek közt a londoni nemzetközi orvoskongresszus nagy tetszést aratott. Dr. Áhán Dezső nem ismeretlen Ujvidéken, eltekinthe hogy kiváló pozíciója, nagy tudása révén ismeretes, de mint aki Ujvidéken végezte középiskolai tanulmányait, sokak előtt igen kedves emlékekben van, kik bizonyára szívesen fogják üdvözölni lejutete alkalmából. A felolvasáshoz nincs belépődíj.

HIREK.

A választókerületiek uj beosztása. A magyar kormány választójogi reformjának legfontosabb kiegészítő része, a választókerületek uj beosztása teljesen elkészült és az erre vonatkozó munkálat már a király előtt fekszik. A kerületek uj beosztását Tisza István gróf miniszterelnök személyes közreműködésével a belügyminiszteriumban készítették el, meg pedig úgy, hogy a statisztikai hivatal tervezetét alapul vették. Az uj beosztást tartalmazó részletes munkálatot a legutóbb tartott minisztertanács elfogadta és írásbeli felterjesztés kapcsán a kabinetöröda után felküldötte ő felségének előzetes szentesítés végett. Ha a király jóváhagyását megnyerték, a kerületek uj beosztásáról szóló törvényjavaslatot további késedelem nélkül benyújtják a képviselőházba.

Halálozás. Árdos Pálné palánki polg. iskola tanárnő a napokban meghalt. A nagy-műveltségű, földmunka magasztalan álló tanárnő impozáns részvételt temették el.

A titkos szerződés. A szerb sajtóöröda kijelentette, hogy a Pesti Hírlapnak az állólagos román-szerb titkos szerződésre vonatkozó közleménye, annyira kóhalmány, hogy az még csak cáfolatra sem szorul.

Báil mulatság. Az „I. Ujvidéki Nőegylet” január hó 24-én a Kovács szálló vigadótermében máthézi Matkovics Beldné védnökielte alatt rendezte ezidei bálját. Kezdete este fél 9 órakor. Belépője: a földszinten 3 korona, az erkélyen 2 korona. Jegyek a Kuborczy-féle cukrászdában és este a pénztárnál kaphatók. Fellépőzések, tekintettel a jótékony célra, közönségtel fogadtak.

Uj kántor. A helybeli rkhat. iskolaszék vasárnap délelőtt tartott gyűlésében — válaszlás helyett — egyhangulag megbizta Doppler Róberti tanítót a Rókus - templomi kántori teendő ellátásával. — Gratulálunk.

Ki nyujtana pillanatnyi segélyt egy nyomorgó özvegynék. Ilyen című felhívásnak folytatott Koffmann Lajos 2. koronát adományozott a nyomorgó özveggy részére.

Uj titeli szep pap. A titeli gkel. egyház uj lelkész kapott. Npuszadrevics István zombori születésű volt egri lelkész a napokban foglalta el állását Títelben.

Dr. Schneider Sándor előadása. Az „Ujvidéki Lloyd” közbenjárására a magyar kereskedelmi Múzeum által Ujvidéken rendezett előadás-sorozat keretében most vasárnap (január hó 18-án) dr. Schneider Sándor, a Múzeum központi levelezője fog előadni és pedig *Salonikiről és az uj Görögországról.* Az előadás az Apollo-mozgósínházban fog megtartani délelőtt 11 órakor. Felhívjuk a közönség figyelmét e nagyrdekű előadásra. Belépődíj nincs.

A hideg. Az elmúlt esztendő Szilveszter reggelén 1⁵⁰ C fagy mellett 8 cm-es hó borította a hazát. Január 1-én reggel már 5,4, 2-án 5, majd azonban márc 9-4 C fok hideg volt a szabadba kitett hőmérőn. Jól kelles az újév és örülnék is az igazán teljes időjárásnak, csakhogy örülnékbe szomorúság is végül, ha nyomban szunvevők, hideg jütel-len szobáira gondolunk. Gondolunk továbbá az ég madaraira is, amelyeknek amnygy is szégyeszen borított asztáit ma már 15 cm. hólepel borítja. Mas országokban ilyenkor kezdik a szükségben szenvedő madárkák etetését és mi is Istennek tetsző dolgot művelünk, ha némi morzsácskát vetünk a szülőközlöknek.

Iparos nyugdíj. Az iparosok nyugdíjtörvénytervezetének megvalósítása érdekében nagygyűlés volt Budapestben, amelyen az ország minden részéből megjelentek az iparostületek kiküldöttei. Théék Endre elnöki megnyitóját után Horváth János dr. ismertette az előkészítő bizottság tervezetét. Edvi-Illes László felszólalása után elhatározták, hogy a törvénytervezetet a kereskedelmiügyi miniszter elő terjesztik.

Osád. Ozenier Lipót ujvidéki kereskedő ellen elrendelték a csödot. A tömeggondnok dr. Pavlasz Jgnéd.

A rendört bantotta. Az ujvidéki kir. törvényszék Alexics Uros szentantiaszi lakost, mert Grucis Pál rendört bantalmazta és fegyvert el akarta venni. hatóság elleni erőszak miatt négy napi fogházra ítélte.

Kik fizetik a legutóbb egyházi adót? Magyarországon, a népesség számaához viszonyítva, a legutóbb egyházi adót fizetik a zsidók, 1 millió 568 ezer K-ft. Utánuk a reformátusok követhetnek 4 millió 880 ezer K-val, aztán a lutheránusok 3 millió 262 ezer és végül a római katólikusok 9 millió 758 K-val.

Tiszteletdíj. Sajkáslak községi képviselőtestülete Nikoltai Zsigmond sajkáslakú áll. el. isk. igazgatónak a szerb nyelv tanításáért évi 400 K tiszteletdíjra szavazott meg az 1912/13. tanévtől. A határozat jóváhagyást nyert.

A kék ogér nálunk is nagy közönséget vonzott cingócsával. Városunk közönsége három nap alatt zsufolásg megföltötte az Apollot, hogy megnézhesse ezt a kacagató humorzesket, mely Budapestben háromszáz előadásért meg. Az agilis igazgató ezen szenációss slager után két nem kevésbé érdekes alagert szerzett meg, az egyik a „Két szív között” című 3 felvonásos artista dráma, melyben vadállatok is szerepelnek a másik a „Taj, jöjnek a vadak” c. kacagató 2 felv. humorzesk, mely egyszer már ment, de közkívánatra másodsor is bemutatja az Apolló, még pedig csütörtökön és pénteken, remek kísérfőmsor keretében.

Más városok a húsrágaság ellen. Szeged tanácsa a beérkezett panaszok alapján megbizta a rendőrkapitányt és állatorvost, hogy a sertésűs normalis árát hatóságí próbavágás után állapítsák meg. A szegedi bentések ugyanis a sertésűs árát, bár az eleven sertés igen olcsó, uból felemelték. A múlt napokban mérték ki ki a próbavágás után mert sertésűs a piccon. — Arad város közönsége pedig, szintén a husarak árnyaltan magassága miatt, most állította fel az ötödik hatóságí mászárzesket, melyeken közmegeledésre mérik a kiváló husneműeket a közönségenk.

A töbtertelésért. Az Országos Közp. Hitelszövetkezet ez év őszén 400 közönségen vezetett kisgazdákkal mútrágási kísérletet olyan módon, hogy a kisgazdák teljesen ingyen kapják a kísérletezéshez szükséges szuperfoszfátot. Miután ez az altruista intézet által folyamatba teendő kísérlet tisztán a nép érdekében — abból a célból hajtnak végre, hogy a kisgazdák is megismerjék a szuperfoszfát természetfokozó hatását, melegen üdvözöljük az országos hitelszövetkezet szép elhatározását. Ohajtandó csak az, hogy a mi kisgazdáinkat is vonják bele ebbe a szép akcióba.

A szabóiparosok sérelme. A szabóiparosok régen panaszojók, hogy a ruhát, különösen a katonaság és az államvasztr részére nem ruházati iparosok, hanem textiliparosok szállítják. Ez a gyakorlat éles ellentétben van nemcsak a kézműipar érdekeivel, hanem a közszállítási szabályzattal is. A ruházati iparosok körében most mozgalom indult meg ennek a sérelmes rendszernek kiküszöbölése érdekében.

Felmentési kérvények beadása. Minthogy az Amerikában tartózkodó fegyvergyárolaköteles egyének tetemes része a behívási parancsnak nem tesz eleget és felmentési kérvényeiket betértesztésével sem tördők, mint eljárásuk úgy a politikai hatóságoknak, mely a katonai parancsnokságnak hosszadalmas, sokszor évekig is elhúzódó levelezést okoz, emunefoga a külföldön, de főleg Amerikában levő egyének hozzátartozóik által (levélleg) mielőbb utasítandók, hogy a fegyvergyárolat alól felmentési kérvényeiket az illetékes konzulatusnak az 1889. évi v. t. u. 1. é. sz. 108. §-ának V. másodikmellekletéhez képes évenként január havában annál is inkább terjeszték be, mivel ezen esetben hazatérlet után fegyvergyárolatot pótolniuk nem kell és büntetésben sem lesz részüök, sőt uthon levő hozzátartozóik a behívójegyek továbbiátsókat eredő postaköltségtől is megkímélhetnek.

Napdíj az uttygi bizottságokban. A járási közigazgatásban régi panasz tárgya volt idáig, hogy az annyira fontos uttygi bizottsági üléseket nem lehetett megtartani, a noble officium anyki költséggel jár, hogy a bizottsági tagok a könnyebb oldalt vették a dolagnak és a bizottsági üléseken egyáltalán nem jelentek meg. A régi panasz most orvoslásra talált. A miniszter elrendelte, hogy az uttygi bizottsági ülésekre vidékről érkező nem előjárású tagoknak megfelelő uttköltség és készpénzes megtérteséget napdíj jár, amely a vicnális uti érdekeltséget terelri és az érdekeltségek számlájára már előre előirányzandó. A fozsolgábiró az uttygi tárgyalásokon sem napdíjra, sem uttköltségre igényt nem tarthat.

Az iparsó árának megállapítása. A szegedi kereskedelmi és iparkamara közlése szerint a kereskedelmi miniszter 94125/913. számú rendeletével intézkedett a kedvezményes iparsó árának az 1914. évre való megállapításáról. E rendelet szerint a tiszta iparsó ára 100 mm. aluli mennyiségben 2 K 57 f, 100 mm. feletti mennyiségben 2 K 20 f. A tisztátalan iparsó ára 2 K 17 f, illetve 1 K 80 f-ben állapították meg. Ezek az árak a szigetkamrai és marosujvári denaturáló telepeken való átvételre bírnak érvényvel, mihez Szigetkamrának a bányahelytől a vasutig való szállításért még külön 18 f költség járul. A vasuti szállítási díjak a rendelő feleket terhelik.

Új vasuti összeköttetés Szerbiába. A szegedi kereskedelmi és iparkamara még december 9-én tartott üléséből kifolyólag felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben az új szerb vasutervekre való tekintettel, felhívja egy Bázisnál létesítendő vasuti hid nagy fontosságára. Ez a hid ugyanis közvetlen összeköttetést teremtené a magyar kir. államvasutak és Szerbia keleti és Bulgária északnyugati részének vasutai között, ami annál fontosabb, mert a létesítendő szerb vonalak mentén vannak Szerbiának erdőiben és ásványi kincsekben leggazdagabb vidékei, így különösen a Dobra és Zajacsar közötti barna széntelepek, a Bor vidéki rézbányák, Majdanpek környéke pedig a réz, kovand és vasérctelepek. A kamarának ez a felterjesztése meghallgatásra talált, amennyiben a kereskedelmi miniszter január 2-án kelt leiratába hivatalosan közölte, hogy a bázisai vasuti hid ügyében a szükséges előmunkálatokat megindította és gondoskodni fog róla, hogy a hid ügye a szerb tárgyalások anyagába felvessék.

Elfogott dohánycsempészek. A hódásági csendőrség éjjeli portyázás közben elfogta Kolicics István baci és Seihl J. hódásági lakosokat, akik kocsjukon 76 kg csempészeit dohányt vittek. Lovukat, kocsjukat elárverezték, a dohányt elkobozták.

A kedvezményes motorbenzin ára. A szegedi kereskedelmi és iparkamarának értesítése szerint a kereskedelmi miniszter 94769/1913. sz. a. kelt rendeletével úgy intézkedett, hogy az adómentes motorbenzinnel dolgozó kisiparosok a motorbenzint a hazai kőolajfinomító gyárhoz továbbra is kedvezményes áron kapják. Ez az ár a gyárakkal történt megállapodás alapján március 31-éig, illetőleg további intézkedésig métermázsanként 24 koronában állapították meg.

A német igazgató pörel. Welker Ádám cservenkai nyomdatulajdonos nemrég kívándorlásra való esabításért hat hónapi fogházra ítélte a szegedi tábla. Welker érdekében most a külföldön akció indult meg, hogy büntetését, amely semmisség panasz folytán a Kuria előtt van, elengedjék. Welker neve ugyanis a külföldön is ismeretes, mint buzgó német agitátor. A szegedi esküdtsek előtt is folyik a egy pöre: február 6-án egy nyomtatvány útján elkövetett igaztásért vonják felelősségre a hirdeti agitátort.

Szénázermegőzés. Schneider Péter titeli főbírtokos és családja a múlt péntek éjjelén életveszélyesen megfertőződött. Ugyanis Schneider este lefekvéskor a kályha ventilátorát elzárta. A szobában szénáz terjedt el s úgy éjfél után 1 órákor felesége felébredt s rosszul érezte magát és felbresszette urát, aki azonnal érezte a fajtogató gázt, felrántotta az ablakokat, ajtókat s orvost sietett. Dr. Polgár községi orvos azonnal megjelent s kezelés alá vette a családot; szerencsére a mérgezés nem volt nagymértvű s a család most már túl van a veszélyen.

Gyufagyárak üzembeszüntetése. A gyufafőzést terve dugába dőlt, aminek az a következménye lett, hogy három gyár kénytelen volt üzemet megszüntetni. A többi gyufagyár akként iparkodik érdekeit biztosítani, hogy közös eladóirodát létesítsenek. Az irodához eddig 18 gyár csatlakozott, tehát mindössze két gyárat kell még megnyerni a kartertervezet tervének. Valószínűleg még e hónap közepén megalakul az eladóiroda; a gyufagyárak a közös eladásra kivül megállapodást létesítettek a termelés szabályozására, ami alatt azt értik, hogy *csökkentsék a gyufát, sőt a nyersanyagot is a középponti iroda vásárolja a gyufagyárak részére.*

RIPORTOK.

Nagy munkában vannak a pénzügyezetek. Készítik a szerencsétlen 1913. év mérlegét. A vezérigazgatók a nyereség összegezésénél *elégedetlen dörzsölik a kezeiket.*

Tehát mégsem olyan fekete az ördög, amilyennek festik. Csak épen az a baj, hogy *minél fehérebb az ördög a pénzügyezeteknél, annál feketébb nekünk, adósoknak.*

Az újév meghozta az iparosság részére meglepetéseit. *Xellemes a meglepés, mert mindazt meghozza, ami évtizedek óta felhangzó panaszok orvoslását célozza.*

A munkásbiztosítási törvény revízióját előkészítő bizottság már munkában van. Legközelebb a parlament elé kerül az építőipari törvény. *Folyamatban van a tanoncképzés kérdésének megoldása.* Készlőben van a sztrájk törvény és az állami szubvenciákra vonatkozó javaslat.

Hederváry gróf nem ért egyet Tisza István gróf miniszterelnökkel — mondogatják utjában. Mesebeszéd.

Midőn az Országos Nemzeti Munkapárt ülésstris elnökét kastélyában megintertarjolták, ezeket mondogta: „Hát ugy nézek én ki, mint egy *frandör*, ki az általam alakított párt ellen, vagy Tisza István gróf ellen fordult. Nem. Én testesföld-lelkesült híve vagyok gróf Tisza Istvánnak és politikájának.”

A hazafiak folytatják a harcot a sajtójavaslat ellen, veszélyben az alkotmány, ez a jelszó; kár, hogy az a *koalíciós sajtójavaslat tervezetük* nem forog közléken, mert akkor könnyű volna eldönteni, hogy a két reform közül melyik képezi veszedelmét a sajtószabadságnak.

Rip.

OLVASSUK AZ „UJVIDÉKI HÍRLAP”-OT.

Intelligens családnál jó házi-kosztot keres magánhivatalnok. — Ajánlatokat az ár megjelölésével fő-
1-1 postára kérek „Anonymus” jeligére.

Állandó alkalmazást nyerhet fizks fizetéssel intelligens egyén, ki a magyar, német és szerb nyelveket beszél, a *Nemzeti-Baleset Biztosító*
1-1 R.-J. főügynökségénél, vasember-palota.

Eladó vagy kiadó!

A Budapest—Zimonyi vasutvonalról 5 percnnyire fekvő, kitűnő forgalmu, motoros hengermalom fele, családi okokból kifolyólag jutányos áron azonnal *eladó* esetleg *kiadó.*

Bővebb felvilágosítást nyújt **DIENER ADÁM** tulajdonos, **Kiszácon.** 3—3

Állást keres!

Magyar és szerb nyelvet bíró, s német nyelvből is jártas

ügyes gépirónó és könyvelő

aki hosszabb ideig ügyvédi irodákban és hivatalokban dolgozott, azonnali belépésre állást keres.

Cím e lap kiadóhivatalában. 5—

Ingyen rifuzetés nélkül be cserélő öreg használt **gramofonlemezeket** **ujakra Wagner Hangoskórlikrály** Budapest, József-körút 15. — Arjogyekek ingyen. Címre ügyeljen. 47—100

Ujvidék legnagyobb férfi-, női- és gyermekruha áruháza

KAPAMACSIJA J. ISTVÁN

Kossuth Lajos utca 25. Az őszi és téli idényre ajánlja Ujvidék és környéke nagyrédemű közönségének rendkívül nagy raktárát **úri-, férfi-, női- és gyermekruhákban**; különösen hölgyek részére a legszebb párisi és berlini újonságokat ranglan paletok és sport-jaquetekben, a legdivatosabb valódi angol és skót szöveteit. Az árak a legutányosabbak. **Olcsón** és nagy mennyiségben sikerülvén árukat beszerzemen. abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy **olcsóság** tekintetében is minden igényt kielégíthetek.

TANULÓK és **IPAROSOK** különösen engedményben részesülnek. A nagyrédemű közönség saját érdekeiben cselekszik, ha szükségletét ezen rendkívül gazdag választék áruházából szerzi be, ahol a legjobbat, legzebbet és legolcsóbbat vásárolhatja.

20—20

Cégem nem tévesztendő össze a helybeli Kapamacsija és Bondi céggel.